

Literatura grecka i rzymska (zagadnienia obowiązujące przy zdawaniu egzaminu magisterskiego)

Literatura grecka

Epika i liryka

1. *Iliada* i *Odyseja* – treść i kompozycja.
2. Forma poetycka *Iliady* i *Odysei* – homeryckie środki artystyczne.
3. Homerowa sztuka charakteryzowania postaci.
4. Moralność i religijność Homera.
5. Homer jako mistrz narracji i opisu.
6. Hymny homeryckie.
7. Hezjod jako twórca eposu genealogicznego i dydaktycznego.
8. Apollonios z Rodos i jego epos o wyprawie Argonautów.
9. Epika dydaktyczna Aratosa z Soloj.
10. Grecka epika okresu cesarstwa rzymskiego.
11. Liryka archaiczna – podział gatunkowy.
12. Tematyka elegii i jej główni przedstawiciele.
13. Geneza jambografii i jej czołowi przedstawiciele.
14. Twórczość Safony, Alkajosa i Anakreonta.
15. Liryka chóralna i jej główni przedstawiciele.
16. Egiramat – geneza i rozwój.
17. *Antologia Palatyńska* na przestrzeni wieków – kształtowanie się i tematyka zbioru poetyckiego.
18. Gatunki literackie i przedstawiciele liryki Aleksandryjskiej.
19. Geneza i forma poetycka bukoliki.
20. Mimy Herondasa.

Dramat

1. Geneza tragedii.
2. Budowa tragedii.
3. Organizacja agonu dramatycznego.
4. Cechy archaiczne w tragediach Ajschylosa.
5. *Persowie* Ajschylosa jako tragedia patriotyczna.

6. Struktura *Persów* Ajschylosa.
7. Problem winy i kary w *Orestei*.
8. Mit Atrydów w *Orestei* Ajschylosa oraz *Elektrze* Sofoklesa i Eurypidesa.
9. *Król Edyp* Sofoklesa jako tragedia przeznaczenia i tragedia prawdy.
10. Konflikt tragiczny w *Antygonie* Sofoklesa.
11. *Filoktet* Sofoklesa jako tragedia prawdy.
12. Potępienie wojny w tragediach Eurypidesa.
13. Charakterystyka twórczości Ajschylosa i Eurypidesa w *Żabach* Arystofanesa.
14. Bóstwo u Eurypidesa.
15. Nowatorstwo Eurypidesa.
16. Charakterystyka komedii staroattyckiej.
17. Charakterystyka komedii nowoattyckiej.
18. Eurypides w komediach Arystofanesa.
19. Wizerunek Sokratesa w *Chmurach* Arystofanesa.
20. Istota tragizmu na przykładzie wybranych utworów.

Proza

1. Miejsce literatury w życiu Greków: refleksja nad słowem pisanym (*logos*), hermeneutyką (interpretacją), twórczością (*poiesis*), naśladownictwem (*mimesis*) i strukturą dzieła literackiego (poetyka). Rola sofistów i Arystotelesa.
2. Logografowie i literatura genealogiczna, geograficzna i historyczna – wpływ poezji epickiej na powstanie pierwszych dzieł prozatorskich.
3. Herodot jako historyk i jako pisarz.
4. Tukidydes – nowa koncepcja historiografii.
5. Dzieło historyczne jako źródło i jako utwór literacki w rozumieniu Greków (od Herodota do Herodiana).
6. Retoryka grecka jako gatunek literacki – mowy i ich klasyfikacje; proza artystyczna od Izokratesa do Drugiej Sofistyki.
7. Morfologia mowy (popisowej, sądowej, doradczej) na wybranym przykładzie.
8. Teoria retoryki (podręczniki retoryki w czasach klasycznych i hellenistycznych).
9. Dialog w prozie greckiej – historiografia, filozofia (od Platona i Ksenofonta do Marka Aureliusza).
10. Ksenofont – „prawodawcą” różnych gatunków prozy (biografia, dialog sokraticzny; pamiętnik; *itinerarium*; traktat fachowy).
11. Historiografia hellenistyczna i epoki cesarstwa – charakterystyka, główne nurty i przedstawiciele od Teopompa do Polibiusza.
12. Diatryba – rozwój i charakterystyka gatunku; tematyka i najwybitniejsi przedstawiciele.
13. Piśmiennictwo geograficzne (przewodniki; opisy ziem; tzw. *periplous*).

14. Literatura medyczna od *corpus Hippocraticum* do Galena.
15. Filologia i teoria literatury w czasach Aleksandryjskich i późniejszych.
16. List antyczny.
17. Grecka leksykografia (Pollux, Athenajos, Suidas, *epitomai*; Focjusz).
18. Romany greckie – cechy gatunku.
19. Plutarch – *akme* biografii.
20. Lukian – satyra grecka.
21. Piśmiennictwo chrześcijańskie: nowe treści w tradycyjnych (apologia, dialog, protreptyk, biografia) i nowych (apokryfy, homilie) formach literackich; *Nowy Testament* jako dzieło literackie.
22. Literatura bizantyjska – kontynuacja tradycji.

Literatura rzymska

1. Między rodzimością a hellenizmem (początki literatury rzymskiej – Liwiusz Andronikus, Newiusz, Plaut, Ennius, Katon, Terencjusz).
2. Komedia Plauta i Terencjusza – podobieństwa i różnice (język i styl, *vis comica*).
3. Satyra rzymska – dzieje gatunku (Ennius, Lucyliusz, Horacy, Persjusz, Juwenalis).
4. Znaczenie Cyncerona dla kultury europejskiej.
5. Retoryka w Rzymie – praktyka i teoria (Cyncero, Kwintyliusz, Tacyt *Dialog o mówcach*).
6. Koncepcje stylu doskonałego. Attycyzm i azjanizm. Styl Cyncerona a styl Seneki.
7. Dialog w literaturze rzymskiej a tradycje tego gatunku w kulturze greckiej (Cyncerona *De oratore* i *Tuskulanki*, Seneka).
8. Proza Cezara i Sallustiusza.
9. Biografia w literaturze rzymskiej (Nepos, Tacyt, Swetoniusz).
10. Główne kierunki filozoficzne w Rzymie – epikureizm i stoicyzm. Nurt filozoficzny w literaturze rzymskiej.
11. Program literacki neoteryków.
12. Katullus jako prekursor elegików rzymskich.
13. Rzymskie poematy dydaktyczne (Lukrecjusz, Wergiliusz, Maniliusz).
14. Bukoliki Teokryta i Wergiliusza (cechy gatunkowe, obraz przyrody, autobiografizm, polityka i poezja).
15. *Eneida* Wergiliusza jako eposu narodowego.
16. Imitacja epiki Homeryckiej i Aleksandryzizm w *Eneidzie* Wergiliusza.
17. Obraz miłości w poezji elegijnej i w liryce Horacego (cf. również *Epody*).
18. *Ody* Horacego – inspiracje greckie, bogactwo tematyczne, struktura wypowiedzi.

19. Bohaterki elegii rzymskiej (Delia, Nemesis, Cynthia, Korynna).
20. Mitologia w poezji epoki augustowskiej (także w epice – *Metamorfozy* i *Fasti* Owidiusza).
21. Epistolografia rzymska – od zwykłej korespondencji do listu poetyckiego (Cycero, Pliniusz Młodszy, Seneka, Horacy, Owidiusz).
22. Epos historyczny w Rzymie (newiusz, Ennius, Lukan, Silius Italikus).
23. Tragedie Seneki (wzory greckie, tradycja rzymska).
24. Nowe gatunki literackie w Rzymie cesarskim (bajka, sylwy, panegiryk, powieść).
25. Dzieje epigramatu (Symonides, Antologia Palatyńska, Katullus, Marcjalis).
26. Liwiusz i Tacyt - dwa obrazy Rzymu i dwie koncepcje historiografii.
27. Rzymska proza naukowa (M. Terencjusz Warron, Pliniusz, filologia).